

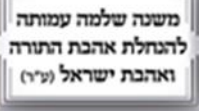
שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר משטפוט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

ר' רפאל אפרים ב"ר יהודה שינפלד ע"ה

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנורא

ועל שגגתן חטאת - שגגה שהיביים עליה חטאת היא, כגון הבא על אחת מן העריות, כסבור שהיא אשתו, והעובד עבודה זרה שמשתחוה לה, כסבור זיבוח וקיסור וניסוך אסרה תורה ולא השתחויה, והמחלל את השבת כסבור חול הוא, וכן כל כיוצא בזה שידוע בעיקר האיסור אלא שנעלם ממנו זה המעשה שעושה. אבל האומר מותר לגמרי, דעוקר כל הגוף, כגון האומר אין שבת בתורה, אין עבודה זרה אסורה בתורה, לא שוגג הוא זה אלא אנוס גמור הוא ופטור.

לא הודע - כגון שני זיתים, אחד של חלב ואחד של שומן, אבל אחד מהם ואינו יודע איזה מהן אבל. אשתו ואחותו עמו במטה, בא על אחת מהן ואינו יודע על איזה מהן בא.

אשם תלוי - לפי שבא על הספק קרוי אשם תלוי, שתולה ומגין עליו מן היסורים, ואינו מכפר, שאם נודע אליו אחר כך בבירור שחטא, מביא חטאת קבועה.

המוטמא מקדש וקדשיו - שנכנס למקדש כשהוא טמא, או אבל קדשים בטומאה.

מפני שהוא בעולה ויורד - ואין אשם תלוי בא אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת קבועה, והאי הואיל ושגגתו בעולה ויורד, אין בלא הודע שלו אשם תלוי.

אף המגדף - אין מביאין על שגגתו חטאת, ועל לא הודע שלו נמי אין חיביים אשם תלוי. דרחמנא אמר גבי חטאת, לעושה בשגגה, פרט למגדף שאין בו מעשה. והלכה כחכמים.

על אלו על מצוות 'לא תעשה' שנימנו במשנה הקודמת **חַיִּיבִים עַל זְדוֹנָם פְּרִת** אם עבר עליהם האדם במזיד, חייב כרת, **וְעַל שְׂגָגָתָם חֲטָאת** ואם עבר עליהם בשוגג, חייב להביא קרבן חטאת, דין זה נלמד ממה שנכתב בעניין עבודה זרה "ואם נפש אחת תחטא בשגגה, והקריבה עז בת שנתה לחטאת" (במדבר טו, כז) ומכאן למדים: שכמו בעבודה זרה, שאם אדם עבר על הלאו במזיד חייב כרת, ואם עבר בשגגה חייב חטאת, כך הדין הוא בכל שאר הלאווים שחייב על זדונם כרת, שאם עבר עליהם בשוגג - חייב חטאת, כגון: הבא על אחת מן העריות כי היה סבור שזו אשתו, או שחילל שבת כי היה סבור שיום חול הוא, אלו הם שגגות שחייב עליהם קרבן חטאת, ברם אם לא ידע כלל שיש איסור במה שהוא עושה, אלא חשב שהדבר מותר, כגון: האומר 'אין איסור בתורה', או האומר 'אין שבת בתורה' וכיוצא"ב, אין זה נקרא שוגג, אלא אנוס, ופטור מקרבן חטאת **וְעַל לֹא הוֹדַע שְׂלֶהֶן** ובכל מצוות 'לא תעשה' הללו, אם לא ידוע לאדם אם חטא, דהיינו שיש ספק אם חטא, או לא חטא, כגון: שהיו לפניו שתי חתיכות, אחת של חלב ואחת של שומן, ואכל אחת מהן, ואינו יודע איזו מהן אכל, חייב להביא קרבן **אֲשֶׁם תְּלוּי** ונקרא הקרבן אשם תלוי מפני שהוא מכפר על הספק, ותולה לאדם* עד שיוודע לו שוודאי חטא ויביא קרבן חטאת. כל מה שלמדנו תקף לכל מצוות 'לא תעשה' שהוזכרו במשנה **חוץ מן המְטִימָא מְקַדָּשׁ וְקַדְשֵׁי** אדם שיש לו ספק אם נכנס למקדש בשוגג כשהוא טמא, או שיש לו ספק אם אכל קדשים כשהוא טמא, שאינו מביא אשם תלוי, והטעם הוא **מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּעוֹלָה וְיֹוֹרֵד** לפי שאדם זה אם ודאי חטא אינו מביא קרבן חטאת, אלא קרבן עולה ויורד**, ואין מביאים אשם תלוי על ספק חטא, אלא אם כן יהיו חיביים להביא קרבן חטאת אם יתברר שבוודאי חטא בשוגג **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר**. **וְחֻכְמִים אֹמְרִים: אֵף הַמְּגִדֵף** אינו מביא לא על שגגתו חטאת ולא על ספק חטאו אשם תלוי, **שֶׁנֶּאֱמַר** בעניין קרבן חטאת (במדבר טו, כט) **"תּוֹרָה אַחַת יְהִיָּה לָכֶם לַעֲשֶׂה בְּשִׁגְגָה"** ומכאן למדים שדווקא מי שעושה מעשה חייב חטאת - **יֵצֵא מְגִדֵף, שֶׁאִינוֹ עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה** שכן חטאו הוא בדיבור ואין דיבור נחשב כמעשה, וכיוון שאין המגדף מביא על חטאו ודאי קרבן חטאת, אינו חייב להביא על ספק חטאו אשם תלוי.

*היינו שמגן על האדם מיסורים של עונשי שמים.

**בקרבן עולה ויורד העשיר מביא קרבן מן הצאן והעני מביא שתי תורים, או שני בני יונה, ומי שאין לו כסף אף להביא מן העופות, יכול להביא מנחה עשירית האיפה סולת.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ג'

עד כה למדנו על קרבנות חטאת שמביא אדם בעקבות כך שעבר על לאו בשוגג, עתה מלמדת המשנה על קרבנות חטאת שחייב אדם להביא, אך אינם באים בעקבות חטא שעשה האדם שמביא אותם.

רבינו עובדיה מברטנורא

כמין בהמה חיה ועוף- הואיל ונאמרה בהן יצירה כאדם. ואין הלכה כרבי מאיר.
סנדל- ולד הוא, אלא שנפחתה צורתו. ולשון סנדל, שנאוי ודל. כך מצאתי.
ורבותי פירשו שהיא חתיכת בשר עשויה בצורות סנדל ורגילה לבוא עם ולד.
שליא- שאין שליא בלא ולד.
שפיר מרוקם- עור שהולד מרוקם בו, שיש בתוכו צורת אברים קטנים. ולפי שעשוי כשפופרת של ביצה קרוי שפיר.
וכן שפחה שהפילה- דטלקא דעתך אמינא כי קאמרינן כל מצות שהאשה חייבת בה עבד חייב בה, הני מילי מצוות השוות באיש ובאשה, אבל יולדת דבנשים איתא ובאנשים ליתא, אימר לא תחייב שפחה, להכי תני וכן שפחה שהפילה.

יֵשׁ יוֹלְדוֹת ש... מְבִיאֹת קֶרְבָּן חֲטָאת וְנֹאֲכָל וְקֶרְבֵּן חֲטָאת נֹאֲכָל, וְיֵשׁ מְבִיאֹת וְיֵשׁ יוֹלְדוֹת שְׂאִינָן מְבִיאֹת קֶרְבֵּן כָּלֵל. אֵלּוּ מְבִיאֹת קֶרְבֵּן וְנֹאֲכָל עֵתָה מִפְּרֻטַּת הַמִּשְׁנָה מִי אֵלּוּ הַיּוֹלְדוֹת שֶׁמְבִיאֹת קֶרְבֵּן וְנִיתֵן לֵאכּוֹל אוֹתוֹ: הַמִּפְּלֵת כְּמִין בְּהֵמָה, חֵיָהּ, וְעוֹף אִשָּׁה שֶׁהִפִּילָה וְלֵד שְׁדוּמָה בְּצוּרְתוֹ לְבַהֲמָה, אוֹ שְׁדוּמָה לְחֵיָהּ, אוֹ לְעוֹף דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר לְפִי שְׁסוּבֵר רַבִּי מֵאִיר שֶׁאֵעִיף שֶׁהִפִּילָה כְּעֵין בַּהֲמָה, חֵיָהּ וְעוֹף, מִכָּל מְקוֹם הוֹאִיל וְנֹאמְרָה בְּהֵן לְשׁוֹן יִצִּירָה (בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית) כְּמוֹ בְּאָדָם, הִרִי זֶה נִחְשָׁב לְלִידָה, וְהַיּוֹלְדֵת חַיִּיבֵת לְהַבִּיא קֶרְבֵּן, וְקֶרְבֵּן חֲטָאת נֹאֲכָל. וְחֻכְמִים שְׁחוֹלְקִים עַל רַבִּי מֵאִיר אֲוֹמְרִים: עַד שֶׁיֵּהָא בּוֹ מְצוּרַת הָאָדָם הַיֵּינוּ שֶׁהִנֵּפֵל נִחְשָׁב כְּוּלֵד רַק אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת אָדָם, כְּלוֹמֵר שֶׁפְּנֵי הַוּוֹלֵד יֵהִיו כְּצוּרַת פְּנֵי אָדָם. הַמִּפְּלֵת סַנְדָּל אִשָּׁה שֶׁהִפִּילָה חֲתִיכַת בֶּשֶׂר שֶׁנִּתְמַעֵךְ בְּרַחֵם אִמּוֹ וְדוּמָה לְצוּרַת סַנְדָּל, אוֹ שֶׁהִפִּילָה שְׂלִיא כִּיֵּס עוֹר שֶׁהַעוֹבֵר מוֹנֵחַ בְּתוֹכּוֹ כִּשְׁהוּא נִמְצָא בְּרַחֵם, וְכִמוֹ שֶׁלְּמַדְנוּ 'אֵין שְׁלִיא בְּלֹא וּוֹלֵד, אֵלּא שְׁנִימוּחַ בְּתוֹכוֹ', וְשֶׁפִּיר מְרָקָם אוֹ שֶׁהִפִּילָה כְּמִין שְׁפּוֹפֶרֶת שֶׁל עוֹר שֶׁמְרוֹקֶמֶת בַּה צוּרַת הַעוֹבֵר, וְהַיּוֹצֵא מִחֶתְדָּו אוֹ בְּמִקְרָה שֶׁלֹּא יִכְלוּ לְהוֹצִיא אֶת הַעוֹבֵר שֶׁלֵּם מִהֶרְחָם, וְנֹאֲלָצוּ לְחֶתְדָּו אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הֶרְחָם וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֲבָרִים אֲבָרִים. וְכֵן שֶׁפָּחָה כְּנַעֲנִית שֶׁהִפִּילָה וְהִרִי הִיא חַיִּיבֵת בְּמִצְוֹת כֹּאשָׁה - מְבִיאָה קֶרְבֵּן וְנֹאֲכָל וְנִיתֵן לֵאכּוֹל קֶרְבֵּן חֲטָאת זֶה*.

בגמרא מבואר שהמשנה נקטה במילים 'וכן השפחה' כדי להשמיענו, שאפילו במצוות שאין האיש והאשה שווים בהם, כלומר במצוות שאו שהגבר חייב בהם ולא האשה, או מצוות שהאשה חייבת בהם ולא הגבר, מכל מקום כל מצווה שהאשה חייבת בה עבד כנעני ושפחה כנענית חייבים בה.